

ЗНАЙМАЮТЬСЯ КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 6 (703)

П'ятниця, 2 березня 1962 р.

Ціна 2 коп.

ПАРТІЇ РЯДОВИЙ

Коли він згадує порівняно не-далекі роки дитинства, то бачить себе босоногим хлопчиком, що бігає на околиці невеличкого села з білосніжними українськими мазанками, стрункими тополями. Не-

осяжні простори колгоспних полів, які розкинулись за селом, приваблювали хлопця загадково-таємничими далями, будили в ньому райдушні мрії.

Нелегкими були дитячі роки Івана Мушты. Він рано залишився

без батька. До цього родинного горя додалось ще страшніше лихо — в село вдерся фашистський головорізи.

Але ніяке горе, ніякі труднощі та злигодні не зломали волі хлопця. Навпаки, — вони ще більше загартували її.

Після закінчення семирічки Іван вчиться в автодорожному технікумі, пізніше служить в Радянській Армії. З великою вдячністю згадує він своїх наставників-офіцерів, які навчили його дисциплінованості, вимогливості до себе, а головне — навчили шанувати людину-трудівника, чіми руками створювалась грізна зброя, безвідмовно діюча в руках старанного солдата.

Тут, в армії, сталася найважливіша подія в житті Івана Мушты: він став комуністом. З невимовним хвилюванням узяв він у начальника політвідділу червону книжечку — символ боротьби за щастя народне — партійний квиток.

Закінчилася служба в рядах радянських воїнів. Мушту рекомендують на партійну роботу в райком КПУ, а звіди направляють на навчання до університету. З 1958 року Іван — студент історичного факультету. І з перших днів він

влівається в громадську роботу. Своєю енергійністю та ініціативністю, бездоганним виконанням партійних доручень Іван Мушта швидко завойовує авторитет серед студентів факультету, а комуністи курсу обирають його парторгом групи. І ось уже четвертий рік він «беззмінний комісар» групи, як називають його студенти.

Одночасно з цим Мушта проводив велику роботу, виконуючи майже три роки підряд обов'язки голови студради гуртожитку № 2. Разом із членами студради домігся того, що комісія Обкому профспілок визнала гуртожиток № 2 одним з найкращих у місті та нагородила почесною грамотою.

Не забуває Іван Мушта і про навчання. І в цьому комуніст подає зразковий приклад: він відмінник. Завжди вимогливий до себе і товаришів навіть у дрібницях, Іван Мушта, рядовий боєць великої Партії. На нього рівняються молодші студенти-комуністи,

О. СЕМЕРІН,
ст. II курсу істфаку.

САМІ ОБРАЛИ ДОРУЧЕННЯ

Певний час студенти другого курсу російського відділу філологічного факультету М. Падурський, В. Комаровський та І. Яковенко випускали у себе в гуртожитку сатиричну «кімнатну» газету. Та згодом хлопці зрозуміли, що вони можуть принести більшу користь. І ось трійка з'являється в партійному бюро факультету. В. Комаровський трохи соромлячись, пропонує секретареві бюро В. П. Дроздовському послуги в налагодженні сатиричного додатку до газети «Філолог». Хлопці показують свої газети, розповідають про свої задуми. Члени бюро схвалюють їхню ініціативу. Новий склад редколегії затверджено. Подивимось на вашу роботу, товариші.

ЩЕ ОДИН КЛУБ!

За ініціативою комсомольців хімфаку на факультеті створено новий клуб — перший, по суті, в університеті клуб цікавих зустрічей.

Велику допомогу в організації вечора надали наші викладачі: В. М. Єрмілова, Т. М. Федотова, Т. С. Юрженко.

Перша зустріч відбулася 24 лютого: в гості до студентів прийшов командуючий військами Одеського військового округу генерал-полковник А. Х. Бабаджанян. Його цікава бесіда була присвячена 44 річниці Радянської Армії.

**Е. ГРИГОРОВИЧ,
А. МУРУГОВА.**

НАШ КОР.

На перших курсах

В другому семестрі семінарські заняття з історії КПРС на I та II курсах почалися вивченням матеріалів XXII з'їзду КПРС.

На перших курсах добре пройшли заняття в I та IV групах механіко-математичного факультету (керівник—ст. викладач Є. М. Шиян). Цікавими і змістовними були виступи студ. О. Антоненко, О. Воробкало, Р. Гакер, І. Беззуб, Л. Макогон, А. Перепелка.

В I групі хімічного факультету (керівник—ст. викладач О. І. Романовський) активно виступали і виявили добрі знання матеріалів з'їзду ст. Бодіченко, Трибуль, Петрова, Венде, Дашук. Жваво пройшло семінарське заняття в I групі II курсу філологічного факультету (укр. відділ). В обговоренні та висвітленні питань, поставлених на занятті, активну участь взяли ст. Кагінська, Колісниченко, Загоруйко, Коган, Обухов.

Всі питання розглядались у тісному зв'язку з життям, на конкретних прикладах.

Н. І. ХМЕЛЬОВА.

Зустріч з воїнами

Простору, світлу аудиторію заповнило життєрадісне, веселе студентство. На столі, покритому червоною скатертю, живі квіти. Святковий, піднесений настрій... Студенти чекають гостей—воїнів Радянської Армії.

З коротким вступним словом виступає доцент М. Ю. Раковський, а потім він надає слово прославленому бойовому генералові у відставці, ветерану Великої Вітчизняної війни К. Г. Баранчуку.

Костянтин Григорович — учасник Іспанської війни. Він командував міжнародною ескадрилою льотчиків-винищувачів. З інтересом слухали студенти спогади генерала про героїчне минуле ескадрилі, про подвиг Гастелло, очевидцем якого він був.

Група радянських бомбардувальників під командуванням капітана Гастелло одержала завдання затримати просування бронетанково-

го з'єднання фашистів на Брянськ. К. Г. Баранчук був на одному із винищувачів, які прикривали бомбардувальників. Літак Гастелло був підбитий ворожим зенітним. Льотчик міг відвести машину в тил і там її посадити, але він прийняв інше рішення.

Костянтин Григорович чув останні слова Гастелло, який наказував своїм товаришам залишити літак і викинутись з парашютами, але ніхто цього не зробив. Тоді капітан вивів машину на бойовий курс і спрямував її на колону ворожих машин... Величезної сили вибух... Герой загинув, але вороги втратили 250 машин. Просування фашистів на Брянськ було затримане на 3 дні.

Про життя і службу воїнів-прикордонників розповів сержант Яценко — представник нового сучасного покоління.

Змагаються першокурсники

На одних із комсомольських зборів ще на початку учбового року ми вирішили активно включитись в змагання на кращу студентську групу. Спочатку не все було гаразд: ми ще не знали один одного. Люди на курсі були різні. Але нам вчиться 5 років разом — гадали ми — треба здружитись зараз, на I курсі. Гартуванням нашої дружби став колгосп. Здружили нас недільники, в яких беруть участь всі студенти курсу.

Теперішні другокурсники передали нам есафету: ми шефствуємо над госпіталем очних захворювань. Наші дівчата читають хворим книги, пишуть додому листи. Сподобались нашим підшефним два концерти художньої самодіяльності, які ми там дали. Великими друзями стали для нас і учні школи-інтернату № 3. А зараз наші комсомольці Ірина Балановська, Юля Хохор, Лариса Петрович допомагають учням вечірньої школи краще оволодіти російською мовою. Серед активних учасників університетської художньої самодіяльності ви зустрінете Е. Хінзитську і Н. Гладких.

Свою першу сесію ми склали непогано: у нас 8 відмінників, багато добрих оцінок, але можна було підготуватись краще.

Після канікул у нас були курсові комсомольські збори, на яких ми говорили про підсумки сесії. Вирішили змагатися по групах. Змагання покажуть, чи будемо ми кращим курсом в університеті.

Але нам це змагання принесе велику користь.

В. ПАСТУХОВА,
студ. I курсу філфаку.

Наші справи

Боротьба студентів нашого курсу за звання кращої комсомольської групи університету означає, насамперед, боротьбу за високу успішність і трудову дисципліну, за охоплення всіх студентів комсомольськими та громадськими дорученнями та їх своєчасне виконання, за виховання людини комуністичного суспільства.

В цій боротьбі у нас є досягнення, але багато чого ми ще не зробили.

У нас здоровий міцний колектив. Усі студенти мають доручення. А такі, як К. Жеков, В. Романчук, Л. Белінська, А. Мартинюк, Л. Зінченко та інші беруть активну участь в художній самоді-

яльності, займаються в спортивних секціях, в гуртках і добре вчать.

Під час канікул наші студенти читали лекції по матеріалах XXII з'їзду КПРС. Найкращі відзиви одержали К. Жеков та В. Івакіна. Добре працюють наші агітатори Т. Іванченко, Л. Зінченко, В. Івакіна, І. Новицький.

Однак на курсі у нас лише 6 відмінників, хоч могло б бути значно більше. Деякі студенти мають трійки, хоч ми зобов'язувалися не мати жодної трійки. Це говорить про те, що ми ще не достатньо працюємо, щоб завоювати звання кращої групи університету.

Г. ЛОГВИНОВСЬКИЙ,
ст. I курсу істфаку.

Знання треба здобувати

Часто першу сесію порівнюють з бойовим хрещенням. Це невірно. Екзамен — це жнива, а бій-засів відбувся раніше — на кукуруді, на лекціях та семінарах, на засіданнях наукових гуртків та літературних диспутах.

Хто добре працював протягом семестру, той зібрав багатий урожай. В цьому, принаймні, переконались студенти-філологи українського відділу. Добре попрацювали — добре склали сесію наші «виробничники» Середа, Немазєнко, Чайка, Вдовенко, Григурко. Не відстали і «десятикласники» Пилипенко та Чумаченко. Вони теж склали сесію на «відмінно».

Правда, буває іноді ще й таке. Студент систематично відвідує лекції, сумлінно готується до практичних занять, а на екзаменах — одержує задовільні оцінки. Так трапилось з студенткою Бусленко. Вона, як і деякі інші, не навчилась ще працювати самостійно.

Викликають тривогу і занепокоєння такі студенти, як Оліхнович, Сивун. Вони несерйозно ставляться до навчання в університеті, склали сесію погано. А студентка Сивун свої три трійки пояснює не об'єктивним ставленням до неї викладачів. Несерйозно поставилась до першої сесії й студентка Крилова. Студенти-першокурсники на своїй першій сесії побачили: хто добре і старанно працює протягом семестру, ставить заняття на перше місце — той добивається успішних результатів. Сподіваюся, вони врахують це надалі і вже з перших днів навчання візьмуться серйозно за роботу.

І Я. ЗАЦЬ,
кандидат філологічних наук,
агітатор групи.

ПРАКТИКАНТКА

Урок з фізики дає Л. Андрюценко.

Фото П. Дутка.

В основу виховної роботи на відділі французької мови в поточному навчальному році були покладені матеріали історичного XXII з'їзду КПРС та зміст постанови Ради Міністрів «Про поліпшення вивчення іноземних мов». На заняттях з розмовної практики провадилися бесіди про роль Комуністичної партії — натхненника і організатора всіх перемог нашого народу, про великі досягнення нашої країни в галузі економіки культури, літератури, про моральне обличчя радянської молоді людини. На багатьох заняттях обговорювалися проблеми, зв'язані з поліпшенням вивчення іноземних мов, студентам роз'яснювалось, чим викликана надзвичайно важлива для нас постанова Уряду, в якій накреслюються шляхи якісного нового етапу в викладанні іноземних мов.

Ми переконані в тому, що навчання і виховання нерозривно переплітаються між собою, що будь-яке заняття з іноземної мови має дати певний виховний ефект. Тому підбір текстів і тематики для розмовної практики проводиться дуже детально. Багатуся французька література, славний французький народ з його революційними традиціями, сама Франція дають невичерпний матеріал для виховання у наших студентів кращих людських рис.

Мені хочеться навести кілька прикладів того, як використову-

ються тексти в виховних цілях. Про-робляючи книгу Л. Арагона «Комуністи», студенти V курсу дізнаються про боротьбу іспанських патріотів, про героїчні Інтернаціональні бригади, про пролетарський інтернаціоналізм, а також про те, як офіційна Франція по-зрадницькому поставилася до іспанських демократів.

Що може зробити людину щасливою? Це питання природно виникає при опрацюванні уривку з роману В. Гюго «Знедолені», який наводиться в підручнику І. Л. Філімонової та Е. Ю. Юр'євої.

Природно зав'язується бесіда про страхіття війни, про страждання, які вона приносить людям, проте, як війна може знівечити людину фізично і морально, коли про-робляється повість Р. Роллана «П'єр і Люс».

Ми маємо у нашому розпорядженні достатню кількість екземплярів французьких прогресивних газет і журналів, які допомагають нам зорієнтуватися в сучасному, досить складному становищі у Франції. Звичайно, при цьому використовуються і матеріали з наших газет. Чимало зусиль докладають наші викладачі, щоб ознайомити студентів з французькою музикою, живописом, історією і географією Франції. Незабаром будуть прочитані французькою мовою лекції «Про народну освіту у Франції» (викл. О. Л. Тильчак), «Прогресивне кіно Франції» (викл.

О станнім часом, коли йдеться про виховну роботу, всі погоджуються: «Викладачі повинні бувати у гуртожитках». Але тут же постає питання: «Що робити викладачеві в студентській кімнаті?»

Питання це варте обговорення.

Як правило, викладач приходить до кімнати, де живуть студенти тієї групи, де він агітатор. Слід сказати, що хоч більшість наших студентів мають за плечима виробничий досвід і служіння в армії, все ж таки вони залишаються юнаками та дівчатами, які відірвані від сім'ї і потребують поради, моральної підтримки, дружньої участі старших.

Про що може агітатор розмов-

М. П. Калачов), «Як ми виконуємо Постанову Ради Міністрів СРСР про поліпшення вивчення іноземних мов» (канд. філ. наук А. А. Гриценко). На других і третіх курсах студенти вивчають і обговорюють французькою мовою матеріали XXII з'їзду КПРС. Вся виховна робота на кафедрі французької філології спрямована на те, щоб виростити сучасну повноцінну молоду людину, здатну поповнити ряди радянського учительства.

Зав. кафедрою французької філології, канд. філол. наук А. А. ГРИЦЕНКО.

ляти з студентами? Мені здається — про все, щоб їх розмова перетворилася у живу змістовну бесіду. А питання ставлять найрізноманітніші. Ось минулого понеділка я довго бесідувала з дівчатами з III гуртожитку. Розмова йшла про телепатію (в зв'язку з тим, що студентки прочитали книжку професора Д. Г. Елькіна), про педагогічну майстерність, про нові моди, про жіночі зачіски і т. п.

Одна студентка розповіла про «важкого учня» (адже четвертокурсниця зараз на педагогічній практиці). Практикантка не знала, як поводити себе з учнем, проти якого настроєний клас; ми разом розбирали цей випадок, радились.

Друга студентка одержала за урок «двійку» і була готова зневірившись у своїх педагогічних даних. Виявилось, що студентка йшла на урок у важкому душевному стані, і це дало свої наслідки. Агітатору довелося роз'яснювати дівчині деякі важкі моменти педагогічної роботи. Та хіба можна детально про все розповісти? Не на лекціях і семінарах, а тільки в студентській кімнаті можлива така невимушеність, відвертість у розмовах між викладачами й студентами. Такі бесіди дозволяють нам ближче пізнати студентів, їх життя і, здається, приносять більшу користь нашим вихованцям.

Доцент Л. Я. БЕЛЕНЬКА.

В ТИРІ ОДУ

Не всі знають, що стрілецька команда ОДУ — одна з найсильніших вузівських команд в місті. Мало хто знає і про те, що з 15 по 22 лютого проходили міжфакультетські змагання стрільців: з інформацією про змагання справи на факультетах і досі погані.

Основними претендентами на перше місце були фізики і хіміки. Команда фізфаку в перший день виступила невдало, але в наступні дні реабілітувала себе і вийшла на перше місце. Хіміки ж не виправдали надій болільників і зайняли лише четверте місце, пропустивши команди математиків і філологів.

В змаганнях брало участь понад 100 студентів і викладачів. Дуже вдало виступили В. Коваленко, Л. Пешкова (хімфак), Г. Петров (фізфак) та інші. Вже декілька років «пасуть задніх» в стрільбі біологи, історики та географи.

Тренер нашої команди В. А. Га-

лайчук дуже задоволений результатами: «Команда до змагань на першість міста підготовлена непогано».

С. НЕКРАСОВ.

Фото В. Соломонова.

Факультет стає спортивним

Факультет іноземних мов ніколи не вважався спортивним; кубки і почесні грамоти надавали перевагу іншим гоподарям. Змагання йшли за змаганнями, а на «іноземців», як і раніше, дивились як на хворого з діагнозом: «Безнадійний». Роль аутсайдерів було визурено настільки міцно, що майбутні лінгвісти припинили навіть мріяти про «перші партії» на спортивній арені.

І раптом минулого року про факультет заговорили. Спочатку якось тихенько, потім все гучніше й гучніше, дивуючись і разом з тим радіючи. Це не жарт: факультет, де хлопців у день з вогнем не розшукаєш, займає перше місце з штанги, відмінно виступає в змаганнях боксерів і стрільців! Що й казати — сенсація, але сенсація приємна.

— Звичайно, ми радіємо нашим першим успіхам! Як ми досягли цього? По-перше команди майже повністю обновили свій склад, по-друге, на перші курси вступили кілька здібних спортсменів, а по-третє, нам вже набридло бути початальниками очок іншим командам—каже голова спортради факультету третьокурсник Володимир Лашутін.

Незважаючи на те, що кращі спортсмени (в основному це 4 курс) зараз на практиці, факультет

продовжує брати участь в усіх змаганнях. Добре, що дипломанти продовжують постійно тренуватись. Відрадіні факти. Але те, що основне навантаження по організації змагань несуть три-чотири активісти, що й досі факультет у кафедрі фізвиховання залишається в стані бідної Золушки, що спортивні «батьки» університету не дуже й балують факультет своїми візитами — ось це нас хвилює. Хвилює тому, що потенційні можливості у факультета великі, і треба їх використати повністю. А це не під силу кільком активістам, таким як В. Лашутін, В. Концевс, Л. Обширнов, В. Веселков. Їм треба допомогти, притягнути більшість студентів до занять спортом. Адже тих, хто бажає тренуватись з плавання, художньої гімнастики, теніса, дуже багато.

Років два тому поява на спортмайданчиках команд факультету іноземних мов зустрічалась посмішками і навіть зневажливими репліками. Минув рік. І якщо вже зараз успіхи очевидні, то, безумовно, через деякий час колектив факультету завоює нові спортивні трофеї.

Ю. ЛАРЮШИН.

В КРАЇНАХ КАПІТАЛУ

Демократизм і справедливість виборчих законів залежать не лише від згаданих раніше принципів виборчого права. Вирішальне значення має встановлений в тій чи іншій країні спосіб визначення наслідків виборів і порядок розподілу депутатських мандатів. За допомогою антидемократичних шахрайських виборчих систем буржуазія грубо порушує вимоги виборців. Їх волю, перетворюючи парламенти в криве дзеркало, яке зовсім не відбиває в тій чи іншій країні існуючого співвідношення політичних сил і класів суспільства.

В розвинутих капіталістичних країнах буржуазія становить приблизно 3—5 процентів населення. Але в парламенті більшість місць належить буржуазії, поміщикам і безпосереднім захисникам їх інтересів. А робітників і селян, які становлять переважну більшість населення, серед депутатів парламентів взагалі немає, а якщо і є, то одиниці.

Візьмемо, наприклад, склад західнонімецького бундестагу, обраного у вересні 1961 р. Від імені народу там виступає 161 директор капіталістичних підприємств і управліючих капіталістичними монополіями, 53 великих землевласники, 111 бувших нацистів. Цікаво, що список депутатів відкриває князь Отто фон Бісмарк, нащадок «залізного канцлера». Однак, тут немає жодного представника робітничого класу і жодного селянина.

До складу нижньої палати французького парламенту, обраної в листопаді 1958 р., ввійшли 63 промисловці, банкіри і управліючі капіталістичними фірмами, 33 комерсанти і 73 великих землевласники і багатих селянина, 76 адвокатів і 14 нотаріусів, які представляють і захищають інтереси капіталістичних монополій, 53 вищих чиновників, 12 генералів і полковників, 24 журналісти. 3 священники

БЕСІДИ ПРО ВИБОРЧЕ ПРАВО (БЕСІДА 4-а)

і навіть один поліцейський комісар. А робітників у ній лише 10 чоловік, із них 6 чоловік—комуністів.

Більшу половину членів конгресу США становлять адвокати, які представляють різні капіталістичні монополії, але робітників і дрібних фермерів немає.

В умовах буржуазного суспільства при існуючій там багатопартійності найсправедливішою і найдемократичнішою є пропорційна система, при якій розподіл депутатських мандатів проводиться пропорційно кількості голосів, одержаних кожною партією.

Така система була запроваджена внаслідок впертої боротьби трудящих після другої світової війни в Італії, у Франції. Саме тому в Італії та Франції, де Комуністичні партії мають великий вплив на трудящі маси, в парламенти було обрано велику кількість представників трудящих. Але буржуазія не може з цим примиритись. Як відзначалось в Програмі КПРС, «коли буржуазія бачить, що трудящі, використовуючи надані конституцією права, можуть обрати значну кількість захисників своїх інтересів у законодавчі органи, вона безцеремонно ламає виборчу систему, самовільно обмежує кількість представників трудящих у парламенті».

Італійським трудящим вдалося відбити наступ реакції, яка намагалася змінити виборчу систему, а французька реакція 1958 р. не могла, після чого була введена надзвичайно реакційна виборча система, яка давала можливість буржуазії помирати волею виборців.

Буржуазія охоче користується мажоритарною системою відносно більшості, при якій обраним вважається кандидат, що одержить найбільше голосів, порівняно із своїми конкурентами, навіть коли це не становить половини пода-

них по округу голосів. Така система існує в США, Англії, Індії та інших країнах. Ця система в поєднанні з неоднаковими виборчими округами дозволяє одержувати більшість місць в парламенті партії, за яку подано менше голосів, ніж за її основного конкурента.

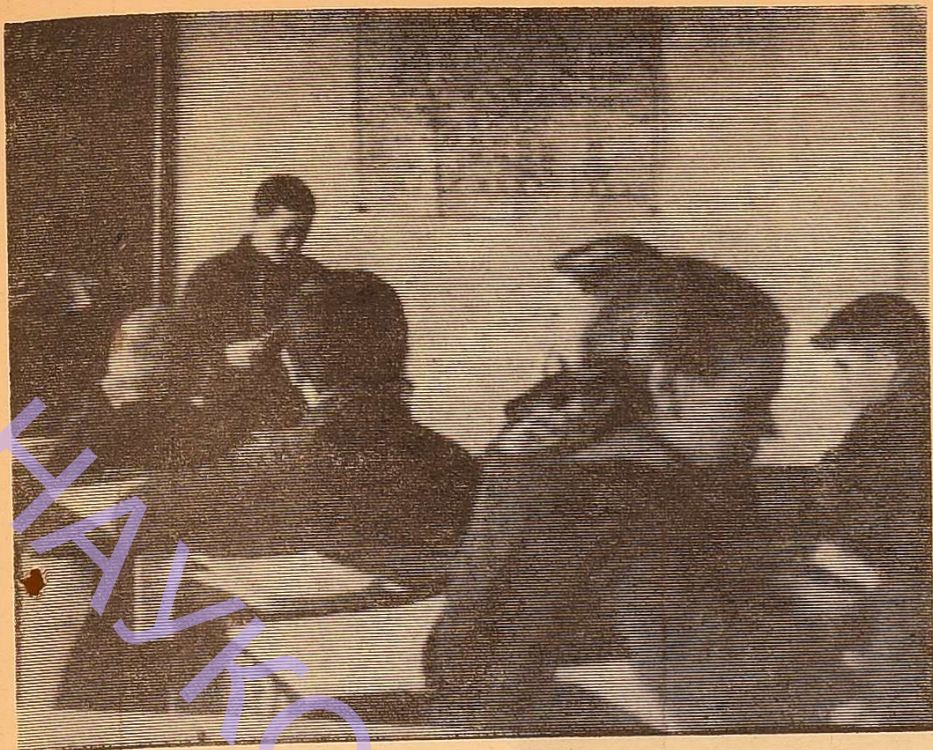
Так, наприклад, в 1951 р. в Англії за консерваторів було подано 13,7 мільйонів голосів і вони одержали 321 місце в парламенті, а за лейбористів було подано 13,9 мільйонів голосів, але вони одержали лише 295 мандатів. Аналогічне явище мало місце в Індії на виборах до Законодавчих зборів штату Керала в 1960 р. За буржуазну партію Індійський Національний конгрес було подано 2971 тис. голосів, і вона одержала 63 мандати, а за компартію голосували 2975 тис. чол., але вона одержала лише 26 мандатів. До речі, за нинішнього президента США Кеннеді на виборах 1960 р. було подано 33,6 мільйонів голосів із загальної кількості виборців у 107 мільйонів чоловік.

Надзвичайно реакційна виборча система встановлена з 1958 р. у Франції. На виборах 1958 р. за Комуністичну партію проголосувало 3.882.204 виборців, але вони одержали лише 10 місць в національних зборах, а за реакційну деголлівську партію «Союз для захисту нової республіки» (ЮНР) було подано 3.603.958 голосів, але вона одержала 188 місць. Кожний п'ятий виборець голосував за кандидата-комуніста, а в парламенті комуністам належить менш ніж 2 процента депутатських мандатів.

Про наслідки цих виборів з повною підставою говорив М. С. Хрущов на XXII з'їзді: «Хіба це не відкрита диктатура монополістичного капіталу? Хіба це не знущання над волею народу?!».

М. А. НУДЕЛЬ, кандидат юридичних наук.

НОВЕ В ПЕД ПРАКТИЦІ

Іде виховна година

В різних селах

В різних селах України працюють студенти IV курсу факультету іноземних мов. Студенти англійського відділу викладають не лише англійську мову. Багатьом із них довірили в школах і інші предмети. Вони викладають українську і російську мови та літературу, співи і німецьку мову, проводять цікаву позакласну роботу.

Студенти Болтян, Горикова, Ковальова, Ліщинська, Шовенко, Коган, Мала, Потапенко і Ніколаєнко поєднують роботу в школі з роботою серед населення та навчанням в університеті, беруть активну участь в підготовці виборів до Верховної Ради СРСР. Сумлінно і своєчасно виконують вони контрольні роботи.

Велику виховну і мовну роботу проводить в організованому нею «англійському клубі» студентка-відмінниця Горикова.

Добре організувала роботу гуртка В. Болтян. Студентка працює

з душою. Манючі навантаження в 25 годин на тиждень, з яких 4 години — німецька мова, вона знаходить час і для виготовлення навчальних посібників. Валя серйозно працює над німецькою мовою. В університеті вона лише почала її вивчати, а в школі вона читає німецьку мову в 10 класі.

Безперечно, шестимісячна практика принесе багато користі студентам.

А. О. БЕЗГРЕБЕЛЬНА,
методист.

Вивчати заочно іноземні мови важко. Для деякого — це просто неможливо. Саме тому успішність на заочному відділі факультету іноземних мов дуже низька, великий відсів студентів.

Ми робимо все, що можемо, щоб хоч трохи допомогти заочникам. В цьому році факультет послав студентів 5-х курсів на практику-стажування у школи, де працюють наші заочники. Протягом місяця студенти-заочники вивчали іноземні мови на факультеті. Вони одержали 160 годин тренувальних занять з розмовної практики. Це стільки годин, скільки вони одержують на I і II курсах разом взятих.

А за наказом Міністерства вищої і спеціальної середньої освіти УРСР на початку січня були відправлені на тривалу шестимісячну практику в сільські райони студенти 4-го курсу.

На практику студенти виїхали не групами, як це було раніше. Кожний студент одержав призначення в школу, викладає іноземну мову в 5-10 класах, одержує за місцем роботи зарплату. Всі працюють зовсім самостійно. У деяких студентів по 20—24 години на тиждень. На факультеті така практика вперше. Колектив викладачів факультету з першого дня практики старанно вивчає це питання. Не виключена можливість, що ця практика дасть хороші наслідки, тоді можна буде її проводити щороку і включати до будь-якого учбового плану. Сподіваємося, що, працюючи довгий час у школі, студент не відстане з мови, бо йому доводиться

багато і творчо працювати самостійно. В такому разі, комбінуючи стаціонарне і заочне навчання, можна буде докорінно підвищити успішність на заочному відділі факультету іноземних мов. Тим більше, якщо посилати студентів стаціонару на 6 місяців у школи, де працюють наші заочники, а заочники будуть проходити розмовну практику з іноземних мов в університеті, то це буде ціла революція в методиці вивчення іноземних мов.

Тоді підвищиться роль і значення заочного відділу на факультеті, а головне — студенти краще знатимуть мову і зможуть успішно її викладати.

Зараз в школах України працюють 115 студентів факультету іноземних мов. З ними підтримується зв'язок. За певним графіком викладачі факультету виїжджають у райони, де працюють студенти-практиканти, надають їм на місцях методичну допомогу. В період практики студенти вчаться заочно: висилають контрольні роботи з тих дисциплін, з яких вони повинні були слухати курси лекцій. Більшість студентів робить це акуратно, своєчасно.

Ця практика корисна ще й тим, що студенти приїжджають в село не як гості, а як справжні вчителі, звикають до важкої праці сільського вчителя. Листи, які друкуються нижче, свідчать про те, що студенти вже високо оцінили і полюбили свою важку, але благородну працю.

Я. Я. НЕЙДОРФ,
декан факультету іноземних мов.

СТУДЕНТКА ГАЛИНА КОГАН ПИШЕ:

«В школі у мене все йде добре. Робота подобається. Мене призначили класним керівником у 7-му класі, у тому самому класі, який завдав мені багато клопотів. Гурток англійської мови для учнів працює регулярно, два рази на тиждень. Ми випустили стінну газету «Піонер» англійською мовою. Зараз готуємося до вечора. Він буде на початку квітня, діти готують пісні і вірші англійською мовою. Гурток англійської мови для учителів я веду один раз на тиждень. Учні цікавляться англійською мовою. Не вони винні в тому, що відстали. І я намагаюся по мірі можливостей збагатити їх знання з англійської мови».

На першому уроці

Читаючи листи практикантів

Півроку шкільної практики — це чудова ідея. Але посилати в школу людей, які не пройшли спеціальної підготовки в школі під керівництвом досвідчених методистів і кращих учителів — це, на мій погляд, не зовсім вдалий вихід. Студенти знають, але не зміють ще застосовувати найелементарніші правила педагогіки та методики, їм не вистачає навичок, практики. В школах, в які вони попадають, приклади викладання і налагодження дисципліни іноді носять небажані форми. Це негативно впливає на настрої майбутніх вчителів, на якість їх викладання. Характерний в цьому відношенні лист студентки Н.:

«...Не знаю чому, але я не відчуваю ніякого задоволення від роботи... Тут така тенденція: всі вчителі кричать на уроках, стукують, грюкають на учнів. А я не можу собі це дозволити... Методику майже забуваю на уроці. Я була на уроці у місцевої вчительки. У неї урок зводиться до читання і перекладу...».

Про це ж говорить лист студентки А. Панасенко: «Школа тут 8-річна. Уроків мало. Працювати я уже почала, але далеко не блискуче. І дуже жалкую, що не було у нас педпрактики...».

Листи свідчать про те, що багато студентів не зміють, не знають, як проводити позакласну роботу. Не вистачає навичок.

«...Порадьте, будь ласка, як краще організувати гурток німецької мови. В районному центрі не продається література іноземною мовою... Я не знаю, як краще скласти і оформити монтаж», — пише студент Т. Шалавін.

Правда, є школи, де наші студенти одержують кваліфіковану допомогу і моральну підтримку. Про це пишуть нам студенти Бондаренко, Рудниченко та інші.

«...Всі ставляться до мене добре. Колектив великий і дружний. Кожний учитель по-справжньому намагається мені допомогти і словом і ділом. Учителі всі сільські, більшість із них місцеві. Школа має 4 приміщення, майстерні, автомашину, трактор, кролеферму...» (ст. Бондаренко, Одеська обл., Балтський район, с. Пасицели I).

«...Взагалі люди тут чудові. Я намагаюся виправдати це майже материнське піклування про мене» (ст. Рудниченко, Одеська обл., Балтський район, Березівська середня школа).

Після великих хвилювань, неприємностей, невдач і навіть відчаю більшість студентів вийшли на вірний шлях, починають проявляти в роботі ініціативу, завойовують любов учнів.

Студентка Л. ТІТУХ працює в школі-інтернаті вихователем і вчителем англійської мови:

«Перші уроки пройшли більш-менш вдало. Але англійська мова в дуже запущеному стані. Працюю по 14 годин в день».

Ось що пише, наприклад, студентка Найченко: «В перші хвилини мені здавалося, що я найбездарніша вчителька в світі. Зараз моє катастрофічне становище трохи покращується. Краще стає з дисципліною. Випускаємо стінгазету німецькою мовою».

В квітні збираємося організувати вечір німецькою мовою. На великій перерві використовуватиму шкільний радіовузол на 5—10 хвилин».

Такі студенти напружують волю, закликають на допомогу всі свої знання. В цьому їм допомагає бажання приносити користь людям, бути їм потрібними.

Однак їх необхідно добре готувати до цього: навчити, а головне — дати їм можливість попрактикуватися під керівництвом досвідчених спеціалістів у кращих школах. Студент повинен побачити, чого можна досягти в галузі вивчення іноземної мови і як це робиться. І лише після того, як студенти матимуть деякий досвід, їх можна і потрібно посилати на тривалу самостійну практику в сільські школи. А ще краще було б посилати їх у школи, де працюють наші студенти-заочники, які в той час, проходячи практику в університеті, удосконалюючи розмовну іноземну мову, знайомились б з досвідом кращих вчителів міста.

Тоді б ми по-справжньому здійснили зв'язок теорії з практикою і педпрактика приносила б бажані наслідки.

Ст. викл. Л. А. ЯКОВЛЕВА.

Вільного часу немає

На роботу приїхала своєчасно, до школи, яку сама закінчила в 1956 році, всього у 5 км від села, в якому живуть батьки.

В перший же день після приїзду пішла в школу, там уже нікого не було. Довелося шукати директора. Він дав мені розклад уроків. В перший день занять у мене було 4 уроки. Цілу ніч я, звичайно, не спала. Все думала, думала.

Як я йшла на перший урок! Ви навіть не уявляєте. Я нічого не відчувала, трусилася від страху.

А як важко було спочатку готуватися до уроків! Я сиділа по 2—3 години, поки підготуюся лише до одного уроку. Зовсім вибила-ся із сил, думала що не витримаю. Підіймалася о 6 год. ранку і лягала о 1—2 години ночі. А календарний план складала цілий тиждень. Зараз уже, здається, трохи навчилася: щоденники вести і

плани складати стало трохи легше. Англійську мову учні знають добре, особливо в молодших класах.

В першому півріччі тут викладала студентка із Кіровоградського педінституту. Вона зуміла прищепити дітям любов до англійської мови. Діти навіть концерт підготували англійською мовою.

Вирішила щомісяця випускати стінгазету англійською мовою (одну уже підготувала), а до 8 березня підготувати концерт. Не знаю, чи вийде це у мене. Читаю англійську в двох 5, в 6, 7, 8, 9; 10 класах. Майже всі діти записалися в гурток англійської мови, так що мені доводиться працювати з кожним класом окремо. Крім того, потрібно і з відстаючими працювати. Часу вільного зовсім, немає.

Н. МОЛОДЕЦЬКА.

В селі Черненька (25 км від Каховки) працює **Ю. КОВАЛЬОВА**. Вона пише:

«В школі мене зустріли дуже тепло, співчутливо. Кожний пропонує свою допомогу».

В першому півріччі зовсім не було англійської мови. А в минулому навчальному році заняття проводились нерегулярно, бо вчителька хворіла, і, взагалі, вчителі частенько мінялися. Для тих, хто зараз в 9-му класі, я уже сьомий вчитель.

У мене 20 годин на тиждень.

Було дуже важко спланувати роботу і, мабуть, ще важче буде виконати цей план. Я розумію, що необхідно шукати додатковий час, щось робити з дітьми. Знання у них дуже погані.

В 8—10 класах знають те, що й шестикласники. Учні дисципліновані, допитливі.

17 лютого в нашому районі відбудеться фестиваль іноземних пісень і віршів. Я готую до нього своїх учнів. Вони співатимуть англійські пісні, прочитають 2 вірші і поставлять скетч».

У ЖИТТІ нашої країни наука займає визначне місце. Це пояснюється тим, що створення нового суспільства вимагає максимального використання всіх досягнень науки в найрізноманітніших

Серйозно про аспірантуру

кого рівня вимог до дисертанта, які забезпечують об'єктивність і обґрунтованість рішень Вченої Ради, а за рахунок непотрібних формальностей. Адже перед дисертантом стави-

Для майбутніх науковців

Студент зустрічається з своїми викладачами дуже часто, майже щодня, слухає їх лекції, складає їм заліки і не завжди добре знає

тих, у кого вчиться. А професор чи викладач дуже рідко розмовляє з студентами про наукову роботу: адже й на учбові справи не вистачає часу. Та й невідомо, чи цікаво для студентів те, як йшли в науку їх професори.

Так, цікаво і багатьом! В цьому ми переконалися 24 лютого на вечорі «Мій шлях в науку». Перед студентами виступили професори І. І. Пузанов, Д. Г. Елькін, О. І. Юрженко, доцент К. Д. Петряєв. Доцент Ж. Л. Броун розповів про наукову діяльність професора Е. А. Кирилова. Це були не лекції, а відверті і жваві розповіді.

Може, декому й не зовсім так уявлялась бесіда-вечір, але слухали всі з великим інтересом. До того ж це перший крок в організації подібних зустрічей студентів з викладачами. Сподіваємось, що наша Рада НСТ (яка, до речі, була ініціатором організації вечора) на цьому не зупиниться.

НАШ КОР.

Виступає проф. І. І. Пузанов.

галузях. Ось чому питання підготовки наукових кадрів — одне з найактуальніших зараз у нас питань.

Основний шлях підготовки наукових кадрів — аспірантура, яка існує в наших університетах та науково-дослідних інститутах багато років і себе в значній мірі виправдала. Однак, у підготовці наукових кадрів через аспірантуру є ряд суттєвих недоліків, на яких необхідно зупинитися.

Ці недоліки пов'язані, перш за все, з прийманням до аспірантури. До аспірантури приймаються люди, які мають певний виробничий стаж. При цьому мало уваги приділяється характеру виробничого стажу, який, як часто буває, може не мати ніякого відношення до майбутньої спеціальності аспіранта. Виробничий стаж має велике значення при прийманні до аспірантури лише тоді, коли додержуються дві необхідні умови: 1) якщо стаж тісно пов'язаний з майбутньою спеціальністю аспіранта; 2) якщо людина, працюючи на виробництві, виявила здібності до науково-дослідної роботи.

Коли ж ці умови не додержуються, то виробничий стаж перетворюється в одну формальність.

Проходження аспірантури носить характер навчання, в якому багато елементів школярства. Життя уже давно все наполегливіше вимагає, щоб складання кандидатських іспитів передувало вступу в аспірантуру, і тоді елементи школярства будуть виключені із підготовки наукових кадрів через аспірантуру.

Звичайно, і в таких умовах перед аспірантом стоятиме важливе завдання — оволодіти науковим матеріалом. Однак, ця робота по оволодінню науковим матеріалом буде безпосередньо пов'язана з його науково-дослідною темою, як це має місце, звичайно, у кожного вченого.

Сюди увійде і вивчення філосо-

фії, і збагачення знань іноземних мов під час вивчення праць іноземних вчених в оригіналах, в яких висвітлюватимуться досліджувані питання. Для оволодіння іноземною мовою це матиме дійовіше значення, ніж будь-який семінар.

Суттєві недоліки є і в обранні теми дисертаційної праці. Вона не повинна бути випадковою. Вона повинна включатися в проблематику кафедри, в якій керівник аспіранта найбільш компетентний.

Дуже важливо, щоб кандидатська дисертація аспіранта не була першою його науково-дослідною працею. Бо на ній позначиться недосвідченість автора і деякий примітивізм. Дисертація повинна бути наслідком тривалої наукової роботи аспіранта, яка активно проводиться ним протягом усього стажу.

Наукові публікації аспіранта, які передуватимуть оформленню дисертації, не повинні вимуватися, як це часто буває, повинні бути не простим додержанням формальностей, а природним завершенням окремих етапів пошуку в певній галузі. Тому публікацію одержаних результатів досліджень аспіранта не можна залишати самою по собі. Аспіранти повинні мати можливість і умови публікувати результати і підсумки своїх досліджень.

Вимога певної кількості опублікованого матеріалу як необхідної умови публічного захисту дисертації — мало-переконлива. Публікаціями, які часто знаходять значний відгук громадськості, є не лише статті в учених записках, статті в журналах, а й скорочені тексти, тези доповідей, особливо якщо останні мали місце на солідній науковій конференції — республіканській, тим більш союзній.

Значної зміни вимагає і процедура захисту дисертацій. Нам здається, що її слід дещо спростити не за рахунок зниження висо-

кого рівня вимог, які лягають на нього важким тягарем. Він відповідає на питання, відповідає на зауваження неофіційних опонентів, потім кожному офіційному опоненту окремо і т. д. Він виступає, крім вступного слова, кілька разів. Яка в цьому необхідність? Що така процедура гарантує?

Процедуру захисту необхідно дещо спростити: труднощі, які створюються для дисертанта, носять часто формальний характер і не забезпечують високої якості дисертації та об'єктивності її оцінки.

Те ж саме можна сказати і про одне із останніх розпоряджень Міністерства вищої освіти, яке забороняє захист дисертацій в тій установі, де її автор працює чи проходить аспірантський стаж.

Пошуки місця захисту за межами своєї установи вимагають багато часу і непродуктивної затрати коштів.

Проф. Д. Г. ЕЛЬКІН,
зав. кафедрою психології.

Чи житиме ансамбль?

Подія в житті художньої самодіяльності університету! Розвалився ансамбль. Колектив, про який знає майже все місто, колектив оригінальний, цінний — капела бандуристок ОДУ. Чому вона розвалилася? Що заважало її роботі (адже продовжує працювати ансамбль бандуристок)? Чи можна відновити колектив? З цими запитаннями наш кореспондент звернувся до різних людей. Ось що вони відповіли:

Доц. П. Т. МАРКУШЕВСЬКИЙ, так би мовити, духовний батько ансамблю.

Шпипину досить уткнути в землю, і вона буде рости, а троянду... троянду потрібно пестити, доглядати. Потрібна увага до людей, тепле ставлення. Адже це перший ансамбль викладачів в історії вузу, а можливо і в республіці. 9 концертів за рік дали. А як нас приймали в Кишиневі?! Таке майбутнє чекає ансамбль. Вибачте, ...чекало. І раптом...

Звичайно, викладачі — народ, завантажений роботою, до них треба було б інакше ставитися. Приділяти увагу. А, пам'ятаю, як виношували ідею створення ансамблю, як в Чернігів за інструментами їздили, і перший концерт...

Чи можна відновити ансамбль? Так, можна. Але тільки персональною розмовою з кожним бандуристом в кабінеті...

НАУМ ЛЕЙДЕРМАН, голова правління студклубу:

Хороший був колектив, працездатний. І час викладачі знаходили. Сподівань було багато. За останні 3 роки у нас колективи художньої самодіяльності лише створюються, а не розвалюються. І раптом перший випадок. Нам це не байдуже. Розвал капели переживають всі учасники художньої самодіяльності. І їм здається, що причину розвалу слід шукати в середині самого ансамблю. Адже багато чого в колективі залежить від керівництва.

Однак лихо не без добра. Розвалився ансамбль бандуристок, проте росте здоровий духом ансамбль бандуристок. Сподіваємось, що у новій капели буде прекрасне майбутнє.

Т. Р. БОГУНЕНКО, староста капели бандуристок: По-перше, ансамбль — справа добровільна. На примусі він дов-

го не протримається. По-друге, в самодіяльному колективі всі повинні бути рівні: і студенти, і викладачі. Репетиція — це не залік, де студент і викладач знаходяться по обидва боки бар'єра. На репетиціях всі повинні працювати. Тут головне — дисципліна і повага до музичного керівника.

Наша жіноча капела створена виключно на добровільних началах. До речі, її уже не можна називати жіночою. Із 42 осіб у нас 11 чоловіків, які перейшли до нас з чоловічого ансамблю. Наш музичний керівник І. Я. Шаргородський користується беззастережним авторитетом. Ми зараз посилено готуємося до Шевченківських свят.

Редактор В. ФАЩЕНКО.

Дисертації подані до захисту

Червнева Постанова Ради Міністрів СРСР і ЦК КПРС 1961 р. про покращення підготовки науково-педагогічних кадрів зобов'язує аспірантів за період навчання в аспірантурі не лише скласти кандидатський мінімум, а й повністю закінчити роботу над дисертацією.

На жаль, ці вимоги, як показала практика, не виконуються нашими аспірантами. В кращому випадку аспірант встигає за цей час скласти кандидатський мінімум і виконати експериментальну частину дисертації. А на її «дооформлення» (вже після закінчення аспірантури) йде не один рік!

Саме тому приємно відзначити успіхи аспірантів В. Сердюка (кафедра експериментальної фізики) та В. Закутського (кафедра гідробіології), які закінчують в цьому році аспірантуру. Сердюк ус-

пішно виконав цікаву дисертаційну роботу, опублікував на її тему 6 робіт і здав до друку ще 3 статті.

29 січня цього року на засіданні кафедри гідробіології говорилось про велику наукову і практичну цінність дисертації В. Закутського на тему «Зообентос північно-західної частини Чорного моря». До закінчення аспірантури залишилося ще кілька місяців, але обидва аспіранти уже подали свої дисертації до захисту.

Це ще раз стверджує думку про те, що до аспірантури слід приймати людей з певним практичним стажем, працюючих і ентузіастів своєї справи.

В. СКРИЛЬОВА,
вчений секретар ОДУ.

В першій декаді березня відбудеться районна олімпіада художньої самодіяльності, в якій візьме участь і колектив ОДУ.

Старанно готується до виступів наш танцювальний гурток.

Фото В. Соломонова.

„ЗА НАУКОВІ КАДРИ“

СТОР. 4. 2 БЕРЕЗНЯ 1962 р.

БР 05042.

«За научные кадры», орган парткома, ректората, комитета ЛКСМУ и профкома Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова, гор. Одесса.

Адреса редакції: Одеса, вул. Цепкіна, 12, К. 6, Друкарня ОДУ ім. І. І. Мечникова.

Зам. 288—1000.